

Сторінки історії

УДК 61: 614.254.3 (091)

С.В. Білецький, С.І. Івашук, Л.П. Сидорчук, О.А. Петринич

КАФЕДРИ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ – ДЕСЯТЬ РОКІВ

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Резюме. Викладається організація роботи кафедри сімейної медицини Буковинського державного медичного університету за 10 років існування, її кадровий потенціал, особливості організації навчального, лікувального процесу, наукові здобутки.

Ключові слова: кафедра сімейної медицини, кадри, навчально-методична робота, наукова робота, лікувальна робота.

У Буковинському державному медичному університеті (БДМУ) підготовка лікарів загальної практики – сімейної медицини через дворічну інтернатуру започаткована в 1996 році на кафедрі госпітальної терапії та клінічної фармакології за участю низки суміжних кафедр. Така система підготовки спеціалістів виявила певні недоліки, які пов'язані зі складністю організації, координації та уніфікації навчального процесу на 12 суміжних кафедрах, яким згідно з програмою відводилося 62 % навчального часу.

З метою удосконалення підготовки сімейних лікарів, згідно з рішенням вченої ради академії та на підставі дозволу МОЗ України від 07.06.2001 року №31/1309, з 1 липня 2001 року в Буковинській державній медичній академії створено багато-профільну кафедру сімейної медицини на чолі із завідувачем д.мед.н., професором С.В. Білецьким. До складу кафедри входять д.мед.н., професор Т.М. Христинич, д.мед.н. Л.П. Сидорчук, к.мед.н., доцент Л.В. Мельничук, к.мед.н., доцент С.І. Івашук, к.мед.н., доцент Т.В. Казанцева, к.мед.н. В.М. Паляниця, асистенти О.А. Петринич, О.І. Боднарюк, викладач А.А. Соколенко, старший лаборант М.І. Майданська, лаборант Ю.М. Маковійчук.

Крім 10 спеціальностей, що викладаються на кафедрі сімейної медицини (внутрішні хвороби, дитячі хвороби, акушерство і гінекологія, планування сім'ї та репродуктивне здоров'я, хірургія, урологія, онкологія, травматологія, нервові хвороби, організація охорони здоров'я), лікарі-слухачі та лікарі-інтерни проходять навчання ще на 8 суміжних кафедрах БДМУ.

Основною базою кафедри є Чернівецька міська поліклініка № 3, де в червні 2001 року відкрито відділення сімейної медицини. Клінічними базами створеної кафедри є також міська поліклініка № 1, міська дитяча поліклініка, міський клінічний пологовий будинок № 1. Для навчального процесу використовуються низка стаціонарних клінічних закладів міста – обласна клінічна лікарня, міська клінічна лікарня № 3, обласний клінічний кардіологічний диспансер, обласна лікарня

швидкої медичної допомоги, міська дитяча клінічна лікарня, обласна психіатрична лікарня.

На кафедрі здійснюється дворічна підготовка лікарів-інтернів, а також 6-місячна спеціалізація лікарів-терапевтів та педіатрів зі спеціальності «Загальна практика – сімейна медицина», викладається дисципліна «Медсестринство в сімейній медицині» для студентів I-III курсів медичного факультету № 4 з відділенням молодших медичних і фармацевтичних фахівців зі спеціальності «Сестринська справа» (освітньо-кваліфікаційний рівень – молодший спеціаліст, бакалавр, магістр).

У 2010/2011 навчальному році на кафедрі сімейної медицини БДМУ розпочато підготовку студентів 6-го курсу зі спеціальності «Лікувальна справа» з дисципліни «Загальна практика (сімейна медицина)» за кредитно-модульною системою навчання. Перспективним напрямком щодо покращання підготовки студентів з дисципліни «Загальна практика (сімейна медицина)» є використання створеного на сервері дистанційного навчання Буковинського державного медичного університету відповідного електронного навчального курсу в середовищі «Moodle». Завдяки цьому студенти мають можливість через інтернет ознайомитися з навчальним матеріалом (методична вказівка, конспект за темою заняття, наочні матеріали у вигляді відео, анімації, презентації тощо) та пройти електронне тестування, виконати завдання та відправити його на перевірку. Викладач-консультант має змогу самостійно створювати та редагувати електронний курс, надсилати повідомлення студентам, розподіляти, збирати та перевіряти завдання, вести електронні журнали обліку.

Таким чином, створення на сервері дистанційного навчання Буковинського державного медичного університету електронного навчального курсу в середовищі «Moodle» надає умови для суттєвого покращання вивчення студентами 6-го курсу дисципліни «Загальна практика (сімейна медицина)».

За десять років існування кафедри пройшли спеціалізацію та отримали сертифікат сімейного лікаря 530 працюючих терапевтів і педіатрів

міської та сільської місцевості, 192 сімейні лікарі підготовлено через інтернатуру. До 2012 року планується завершити спеціалізацію дільничних терапевтів та педіатрів Чернівецької області.

На кафедрі для сімейних лікарів проводяться цикли тематичного удосконалення з кардіології (“Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики захворювань серцево-судинної системи в практиці сімейного лікаря”), педіатрії (“Актуальні питання профілактики та лікування захворювань внутрішніх органів у дітей у практи-

ці сімейного лікаря”), хірургії (“Консервативне лікування судинних захворювань у практиці сімейного лікаря”, “Невідкладні стани. Надання допомоги на догоспітальному етапі”), передатестаційні цикли за спеціальністю “Загальна практика – сімейна медицина”. Сумісно з кафедрою акушерства, гінекології та перинатології проводиться цикл тематичного удосконалення “Невідкладні стани новонароджених. Питання реанімації та післяреанімаційної допомоги в ранньому неонатальному періоді”.

Колектив кафедри сімейної медицини БДМУ: сидять (зліва направо) – Л.Г. Крикливець, Т.М. Христинч, С.В. Білецький, Л.П. Сидорчук, Т.В. Казанцева;
стоять (зліва направо): О.А. Петринич, В.М. Паляниця, І.Г. Флюндра, С.І. Івашук, Л.В. Мельничук, Я.М. Телекі, В.М. Давидова

Основні зусилля колективу кафедри спрямовані на оптимізацію та удосконалення навчального процесу. При цьому враховується своєрідність навчання сімейних лікарів, яке полягає в необхідності відпрацювання в них цілісного, системного, особистісного підходу до хворого з урахуванням його сімейного оточення, мікросоціальної ситуації в цілому з пріоритетом медичної профілактики, орієнтованою на особистість та сім'ю.

На кафедрі впроваджуються нові моделі освіти: проблемно-орієнтоване навчання (інтерактивний метод навчання, заснований на проблемі, ділові ігри); формування командного підходу в роботі та навчанні; науково-доказова медицина.

Для координації та уніфікації навчального процесу з викладання сімейної медицини на кафедрах у 2003 р. створена предметна методична комісія із сімейної медицини, до складу якої увійшли представники кафедри сімейної медицини та основних суміжних кафедр (інфекційних хвороб та епідеміології, хірургії, нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С.М. Савенка, дерматовенерології, фтизіатрії та пульмонології,

анестезіології та реаніматології, дитячої хірургії та отоларингології).

Підвищенню кваліфікації сімейних лікарів сприяє створена у 2006 році за ініціативою кафедри сімейної медицини БДМУ Асоціація сімейних лікарів Чернівецької області, на конференціях якої розглядаються найбільш актуальні питання внутрішньої медицини.

Найбільш досвідчені співробітники кафедри (професор Білецький С.В., доцент Івашук С.І., доцент Мельничук Л.В.) беруть участь у роботі атестаційної комісії сімейних лікарів Головного управління охорони здоров'я Чернівецької обласної державної адміністрації.

Отже, на кафедрі сімейної медицини БДМУ є завершеною та ефективно функціонує система безперервної професійної освіти сімейних лікарів.

Співробітниками кафедри видано чотири навчально-практичних посібники для сімейних лікарів: “Алгоритми невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря” (перше та друге видання) та “Хірургічні хвороби у практиці сімей-

ного лікаря” (перше та друге видання); 6 монографій: “Хронічний бронхіт, варіанти та геріатричні особливості перебігу, диференційована фармакотерапія” (Т.М. Христин); “Реабілітація хворих на артеріальну гіпертензію” (М.Г. Триняк, Л.П. Сидорчук); “Хронический панкреатит – нерешенные проблемы” (Т.Н. Христин, В.П. Пішак, Т.К. Кендзерская); “Типоксически-гиперкапнические тренировки в кардиологии” (С.В. Билецкий, А.И. Гоженко); “Хроническое легочное сердце: современные концепции” (Т.М. Христин); “Фармакогенетика артеріальної гіпертензії” (Л.П. Сидорчук).

Кафедра виконує наукову роботу на тему “Гемодинамічні, метаболічні та генетичні аспекти лікування хворих на артеріальну гіпертензію із застосуванням антагоністів кальцію, інгібіторів АПФ, блокаторів-рецепторів ангіотензину II, β-адреноблокаторів”. За 10 років опубліковано 635 робіт, отримано 7 раціоналізаторських пропозицій, 11 деклараційних патентів. Починаючи з 2001 р. захищені одна докторська, вісім кандидатських та п’ять магістерських дисертацій, одна магістерська кваліфікаційна робота на здобуття кваліфікаційного рівня “магістр – сестринська справа”.

Результати наукової роботи співробітників кафедри втілено в практику охорони здоров’я лікувальних закладів м. Чернівці та Чернівецької області, інших областей України. Співробітники кафедри сімейної медицини брали участь у роботі багатьох вітчизняних та міжнародних конференцій, конгресів, форумів. За результатами НДР у 2010 р. кафедра сімейної медицини посіла третє місце.

Колектив кафедри виконує велике лікувальне навантаження. Професори і доценти постійно проводять консультації та клінічні обходи хворих у стаціонарах, поліклініках, денних стаціонарах.

Кафедра сімейної медицини (чотири аудиторії в міській поліклініці № 3) під’єднана до системи Інтернет. Створено Інтернет-сайт кафедри (simmed.bsmu.edu.ua), до структури якого входить підрозділ “Асоціація сімейних лікарів Чернівецької області”.

У 2008 році кафедру сімейної медицини визнано кращою клінічною кафедрою БДМУ.

Література

1. Алгоритми невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря: навчально-методичний посібник / За ред. С.В. Білецького, Т.М. Христин, С.І. Іващука, Л.П. Сидорчук. – Чернівці: Друк МКП Складія, 2004. – 328 с.
2. Алгоритми невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря: навчальний посібник, 2-е доповнене та перероблене видання / За ред. М.Ю. Коломойця, С.В. Білецького. – Чернівці: БДМУ, 2010. – 740 с.
3. Іващук С.І. Хірургічні хвороби у практиці сімейного лікаря: навчально-методичний посібник / С.І. Іващук, О.І. Іващук. – Чернівці: БДМА, 2005. – 352 с.
4. Іващук С.І. Хірургічні хвороби у практиці сімейного лікаря: навчально-методичний посібник, 2-е доповнене та перероблене видання / С.І. Іващук, О.І. Іващук. – Чернівці: БДМУ, 2007. – 375 с.
5. Білецький С.В. Соціальні, економічні та правові аспекти страхової медицини / С.В. Білецький, О.Л. Крайній // Бук. мед. вісник. – 2004. – Т. 8, № 4. – С. 141-145.
6. Білецький С.В. Обов’язкове медичне страхування та сімейна медицина / С.В. Білецький // Фінансово-економічні засади реформування охорони здоров’я України: нові законодавчі ініціативи: матеріали конференції. – Київ, 2004. – С. 203-206.
7. Іващук С.І. Шлях поліпшення практичної підготовки лікарів-інтернів «Загальної практики-сімейної медицини» / С.І. Іващук, С.В. Білецький // Історія та перспективи розвитку післядипломної освіти лікарів: тези доповідей наук.-практ. конф. – Одеса, 2002. – С. 101-102.
8. Пішак В.П. Актуальні проблеми підготовки сімейного лікаря / В.П. Пішак, М.Ю. Коломоєць, С.В. Білецький // Бук. мед. вісник. – 2002. – Т. 6, № 3. – С. 3-8.
9. Сидорчук Л.П. Форми навчальної роботи в системі підготовки сімейного лікаря / Л.П. Сидорчук // Мед. освіта. – 2003. – № 1. – С. 28-30.
10. Білецький С.В. Шляхи оптимізації викладання сімейної медицини на основній та суміжних кафедрах / С.В. Білецький, І.О. Друца, Н.М. Шевчук // Сім. мед. – 2004. – № 3. – С. 61.
11. Підготовка сімейних лікарів та моделі впровадження сімейної медицини в Україні: зб. мат. Всеукр. наук.-практ. конф. / За ред. В.П. Пішака, С.В. Білецького, І.Й. Сидорчука. – Чернівці, 2005. – 210 с.
12. Поетапний перехід к сімейной медицине в поликлиниках г. Черновцы / С.В. Билецкий, В.Й. Проц, Л.Г. Крикливец [и др.] // Міжнар. мед. ж. Спец. випуск: матеріали II з’їзду лікарів загальної (сімейної) практики України. – Харків, 2005. – С. 66.
13. Мультидисциплінарний підхід при підготовці сімейних лікарів на кафедрі сімейної медицини / С.В. Білецький, Т.М. Христин, Л.П. Сидорчук [та ін.] // Міжнар. мед. ж. Спец. випуск: матеріали II з’їзду лікарів загальної (сімейної) практики України. – Харків, 2005. – С. 112.
14. Підготовка сімейного лікаря з хірургічних дисциплін / С.І. Іващук, С.В. Білецький, Л.П. Сидорчук [та ін.] // Сім. мед. – 2006. – № 1. – С. 91-95.
15. Модель впровадження сімейної медицини в умовах міської поліклініки / С.В. Білецький, П.Д. Коцобан, Л.Г. Крикливец [та ін.] // Реєстр галузевих нововведень. – 2008. – Випуск реєстру № 28-29. – С. 142-143.
16. Плегуча М.Д. Модель медпункту сімейного лікаря / М.Д. Плегуча, С.В. Білецький // Ре-

- естр галузевих нововведень. – 2008. – Випуск реєстру № 28-29. – С. 143.
17. Білецький С.В. Досвід реорганізації ФАПУ с. Коровія Глибоцького району в амбулаторію загальної практики – сімейної медицини / С.В. Білецький, І.Г. Флюндра // Бук. мед. вісник. – 2009. – Т. 13, № 2. – С. 120-122.
 18. Білецький С. Сімейна медицина на Буковині: ключовою фігурою має стати сімейний лікар / С. Білецький, Л. Крикливець // Ж. сім. лікаря та сім. медсестри. – 2009. – № 3. – С. 3-6.
 19. Медпункт сімейного лікаря як окрема структурна одиниця первинної ланки. Результати п'ятирічного досвіду / М. Плегуча, І. Шкробанець, С. Білецький [та ін.] // Ж. сім. лікаря та сім. медсестри. – 2009. – № 3. – С. 7-10.
 20. Сімейна медицина на Буковині: досягнення та перспективи / С.В. Білецький, І.Д. Шкробанець, Р.О. Калашин [та ін.] // Сім. мед. – 2009. – № 3 (29). – С. 115-118.
 21. Іващук С.І. Підвищення ефективності практичної підготовки лікарів «Загальної практики – сімейної медицини» / С.І. Іващук, С.В. Білецький, Л.П. Сидорчук: матеріали навч.-наук. конференції БДМУ. – Чернівці, 2009. – С. 31-32.
 22. Підготовка кадрів та організація безперервної професійної освіти сімейних лікарів у Буковинському державному медичному університеті / С.В. Білецький, С.І. Іващук, Т.В. Казанцева [та ін.] // Сім. мед. – 2010. – № 3, спецвипуск. – С. 24-25.
 23. Викладання дисципліни «Загальна практика (сімейна медицина)» для студентів 6-го курсу: перші кроки / О.А. Петринич, С.В. Білецький, Л.П. Сидорчук [та ін.] // Акт. пит. підготовки мед. та фармацевт. фахівців у контексті європейської освітньої інтеграції: матеріали навч.-метод. конференції. – Чернівці, 2011. – С. 70-71.

КАФЕДРЕ СЕМЕЙНОЙ МЕДИЦИНЫ – ДЕСЯТЬ ЛЕТ

С.В. Білецький, С.І. Іващук, Л.П. Сидорчук, О.А. Петринич

Резюме. Изложены организация работы кафедры семейной медицины Буковинского государственного медицинского университета за 10 лет существования, ее кадровый потенциал, особенности организации учебного, лечебного процессов, научные достижения.

Ключевые слова: кафедра семейной медицины, кадры, учебно-методическая работа, научная работа, лечебная работа.

DEPARTMENT OF FAMILY MEDICINE IS TEN YEARS OLD

S.V. Bilets'kyi, S.I. Ivashchuk, L.P. Sydorochuk, O.A. Petrynych

Abstract. The organization of the work of the Department of Family Medicine of Bukovinian State Medical University for 10 years of its existence, its personnel potential, the specific characteristics of the educational and treatment process, its scientific achievements have been expounded.

Key words: Department of Family Medicine, personnel, educational-methodological activity, scientific activity, treatment activity.

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Рецензент – проф. О.І. Федів

Buk. Med. Herald. – 2011. – Vol. 15, № 4 (60). – P. 139-142

Надійшла до редакції 29.06.2011 року